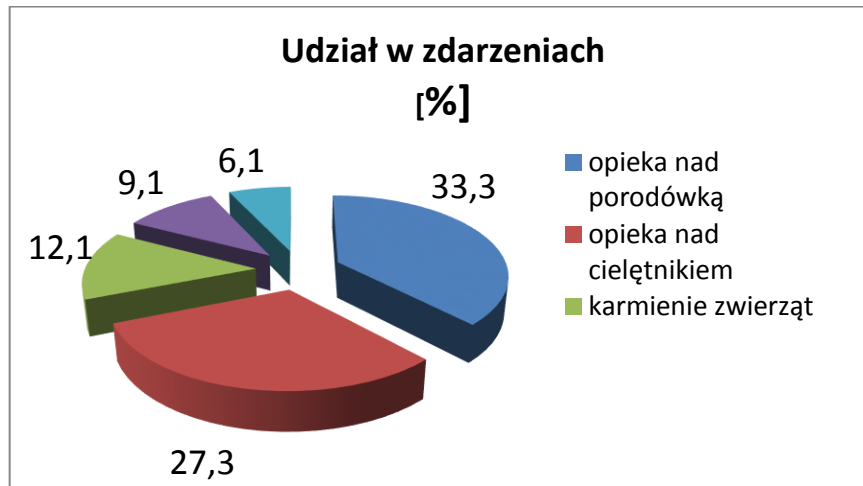

Bezpieczna praca przy obsłudze bydła

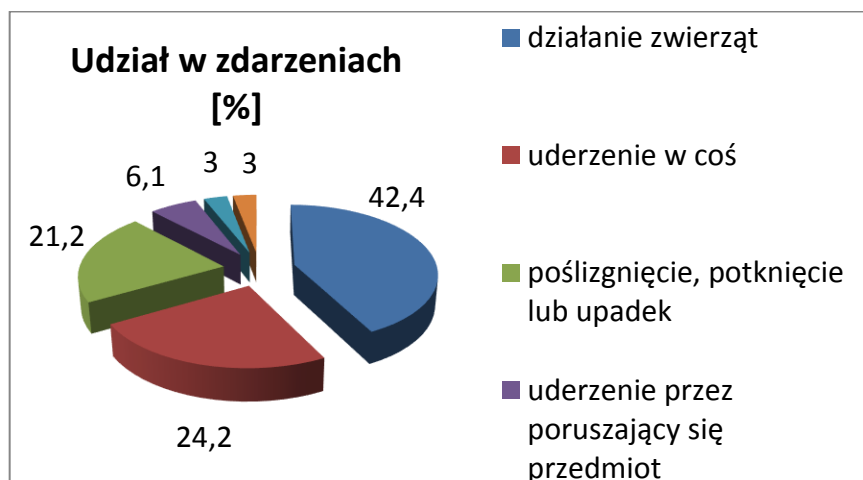
Pracownicy obsługujący bydło wykonują różnorodne czynności oraz obsługują różne grupy wiekowe zwierząt. Mają także do czynienia zarówno z osobnikami żeńskimi jak i męskimi.

Obserwacje bezurazowych zdarzeń wypadkowych wśród pracowników obsługi bydła wskazują, że znaczącym źródłem potencjalnych wypadków mogą być prace związane z opieką nad porodówką i cielętnikiem (ryc. 12).

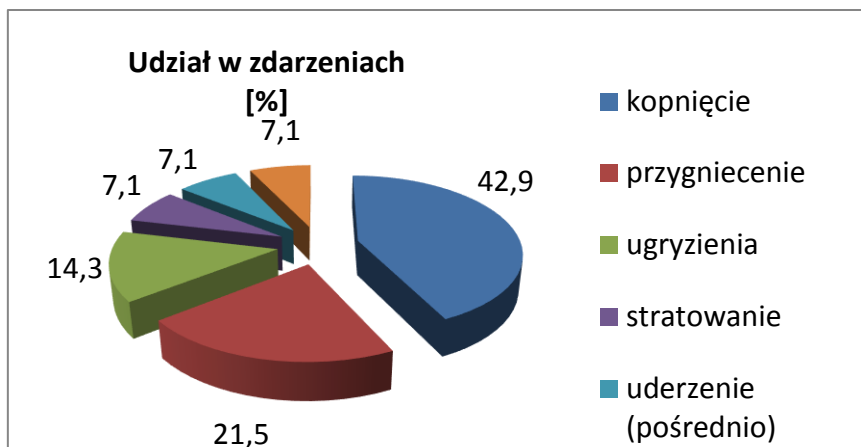

Ryc. 12. Udział rodzajów prac w ogólnej liczbie zdarzeń bezurazowych przy obsłudze bydła.

Najbardziej prawdopodobnym mechanizmem mogącym prowadzić do wypadku jest działanie zwierząt (ryc. 13) polegające głównie na kopnięciach i przygnieciach do ścian lub przegród dzielących stanowiska dla zwierząt (ryc. 14). Także prace związane z opieką nad cielętnikiem mogą być istotnym źródłem zdarzeń wypadkowych, w znaczącej części spowodowanych działaniem zwierząt, ale także spowodowanych poślizgnięciem lub uderzeniem o elementy kojców.

Ryc. 13. Udział rodzajów zdarzeń w ogólnej liczbie zdarzeń bezurazowych przy obsłudze bydła.

Ryc. 14. Struktura zdarzeń bezurazowych spowodowanych przez zwierzęta przy obsłudze bydła.

Dojenie krów lub pierwiastek po wycieleniu może nieść ze sobą ryzyko urazu spowodowane przede wszystkim przez działanie zwierząt; w tym przypadku najczęściej są to kopnięcia. Oprócz działania zwierząt częstym mechanizmem mogącym prowadzić do wypadków jest uderzenie w coś, a więc uderzenie o elementy stanowiące konstrukcję stanowisk dla zwierząt, bramy i furtki. Przeglądy i bieżące naprawy tychże elementów poprawiają stan bezpieczeństwa.

Regularne usuwanie odchodów z powierzchni, na których przebywają zwierzęta eliminuje śliskość nawierzchni i ogranicza możliwość poślizgnięcia prowadzącego do upadku i potencjalnego urazu. Niewątpliwie używanie odpowiedniego obuwia (z podeszwą przeciwpoślizgową i sztywnymi noskami) ograniczają lub eliminują urazy, do których może dochodzić z powodu poślizgnięć i nadeptnięć. Do tego rodzaju urazów może dochodzić podczas prowadzenia i przepędzania zwierząt. Zwłaszcza przepędzanie młodego bydła może być niebezpieczne. Prowadzenie zwierząt z ogłowiem znacznie podnosi bezpieczeństwo wykonania tej czynności (ryc. 15).

Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych (np. korekta racic) powinno być prowadzone po unieruchomieniu w poskromie (ryc. 16).

Ryc. 15. Prowadzenie bydła w ogłowiu pomaga uzyskać kontrolę nad zwierzęciem.

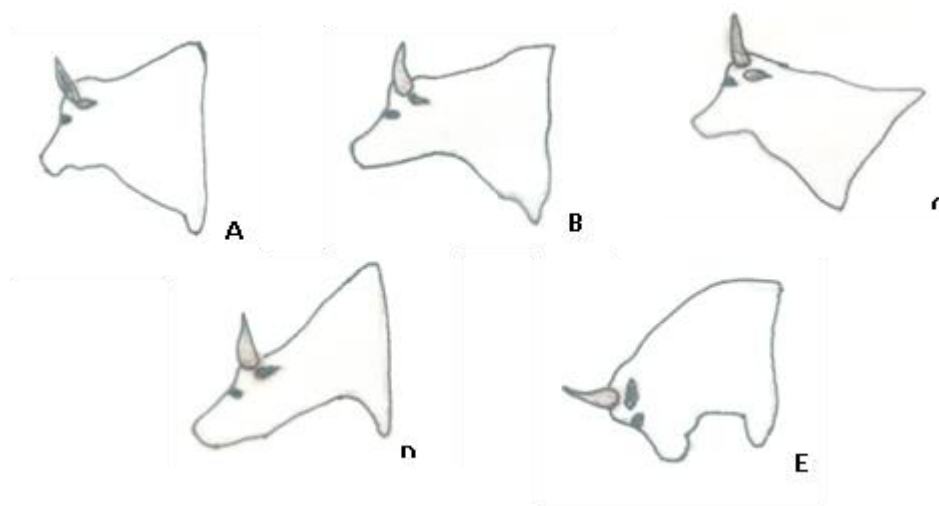
Ryc. 16. Poskromie umożliwia bezpieczne przeprowadzenie korekty racic.

Zabiegi weterynaryjne, inseminacja powinny być wykonywane z pomocą drugiej osoby, z których jedna powinna przytrzymywać głowę zwierzęcia lub z wykorzystaniem poskromu uściskowego (ryc. 17).

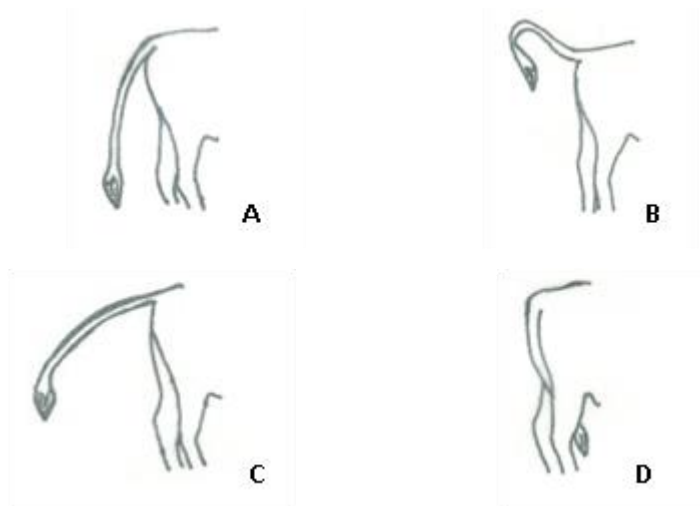

Ryc. 17. Krowa w poskromie uściskowym [źródło: Beef Cattle Handling: A Practical Safety Guide]

Poprawne zachowania pracowników, obsługujących bydło w istotny sposób mogą ograniczyć urazy w wyniku nieoczekiwanych reakcji zwierząt i pomóc w bezpiecznym ich obsługiwaniu. Stan emocjonalny zwierząt jest często przez nie sygnalizowany. Zwierzęta wyrażają go pozycją głowy (ryc. 18) oraz ogona (ryc. 19).

Ryc. 18. Emocje zwierząt wyrażane pozycją głowy: A – neutralność, B – zadowolenie, C – niepokój (przed ucieczką), D – uległość, E – agresja, wrogość [źródło: na podstawie Mounaix i inni]

Ryc. 19. Emocje zwierząt wyrażane pozycją ogona: A – zaciekawienie, podniecenie seksualne, B – kopanie lub zabawa, C – szarżowanie, D – odczuwanie chłodu, choroba lub przerażenie
[źródło: na podstawie Farm Safety Fact Sheets, University of Wisconsin]

Obserwując te sygnały pracownik w wielu przypadkach może przewidzieć zachowanie zwierząt i zwiększyć ostrożność, unikając bądź minimalizując zagrożenie urazem. Z drugiej strony, sygnalizowanie przez pracownika swojej obecności podczas zbliżania się do zwierząt nie powoduje u nich zaskoczenia i nagłych reakcji, które mogą powodować urazy. Unikanie głośnego pokrzykiwania, wykazywanie cierpliwości w obsłudze zwierząt, łagodne ich traktowanie pozwala bezpieczniej wykonywać wszelkie czynności.